

Vasili in Katarinica, viditi njegovo mokro obleko, začeta skerbljivo iskati po kočuri, kje bi kaj dobila, da bi se mladeneč preoblekel. Kmalu nekaj najdeta. Ko ga pa slačita, zapazi stari, kako strašno si je mladeneč desno stran persi na ostri pečini razmesaril. Pervi pot v svojem življenji občuti Vasili, da tudi maševanje rodi grenke čutila.

Ko mladeneč začuti, da ga v kljub vse postrežbe telesne moči čedalje bolj zapušajo, reče: „Zastonj, premila! je vaji trud — življenja mi oteti ne moreta; al Bog vama bo platil, ker sta me saj toliko zbrihala, da vama morem svojo poslednjo voljo naznaniti“.

Vasili in Katarinica pristopita bliže.

„Jez nisem Turek“ — spregovori s tihim glasom umirajoči mladeneč — „akoravno je moja obleka turška in je bila turška barka, na kateri sem grozno veliko hudega prestal. Moja domovina je Dalmacija“.

„Kje si doma, povej!“ — vpraša Vasili.

„Tega povedati, predragi, vam ne morem“ — odgovori mladeneč — „le toliko se vém spomniti, da sem se pogostoma na obrežji morja igral. Tako mlad sem domovino zapustil, da celó imena rojstnega kraja si v spominu ohranil nisem. Po turških roparjih ugrabljen sem bil, od njih izrejen, in sem odrasel na morji. Ker mi roparsko življenje nikakor ni bilo po volji, sem enkrat iz barke pobegnil, in udinjal se na turški tergovski barki. Obhodil sem mnogo sveta in prisluzil si precej premoženja, katero boste v moji obleki zašito našli. Želel sem ravno zdaj poiskati in izprašati svojega ljubega očeta v Dalmaciji, ako so še pri življenji — morebiti bi jih bil tudi najdel, ako bi mene bila ta nesreča zadela. Vém, da so moj ljubi oče že stari in slabotni; veselil sem se, da jim bom mogel poslednje dni njih življenja nekoliko olajšati, — al človek obrača, Bog pa oberne; češčena naj bo Njegova volja!“

„Ali veš, kako je bilo imé tvojemu očetu?“ — vpraša Vasili, kterege so pričele strahovite misli navdajati.

„Tudi imena očetovega ne vém“ — zaverne mladeneč — „ker sem bil, kakor sem vam že povedal, mlad iz doma odpeljan“.

„Ob kateri priložnosti?“ — vpraša stari.

„Kolikor se vém spomniti, je strašno gorelo pri nas“ — odgovori mladeneč — „to mi je v spominu ostalo“.

„Ko je gorelo pri nas?“ — zakličeta oče in hči enoglasno. Vasilija pa prevzame strah, da se trese kot šiba.

„To je vse“ — nadaljuje umerjajoči mladeneč — „to je vse, kar vama povedati vém . . . glejte! in tudi še ta le mali križec imam, kterege sem v mladosti enkrat od svojega očeta v dar prejel . . .“

„Joj!“ — zaveka stari — „to je križec, kterege sem jez nekaj svojemu Ivanu daroval —“.

„Ivanu?“ — pregovori mladeneč s čedalje slabejim glasom — „da, da, Ivan . . . tako so tudi mene nekaj imenovali doma“.

„Naš Ivan! naš Ivan!“ — zakričita zdaj Vasili in Katarinica enoglasno in se veržeta na umirajočega.

„Joj meni! sinček moj!“

„Joj meni! bratec moj!“ — se sliši zaporedoma iz ust očeta in hčere. —

„Bog — Bog — ste li Vi moj ljubi oče? — si li ti moja mila sestra?“ — reče zadnje zdihe pojemajoči mladeneč.

„Da, nesrečno dete moje“ — zatuli Vasili ter si puli od žalosti sive lase iz glave — jez sem tvoj oče, kterege boš preklinjal, ker jez — sem te ubil! —

* * *

Poslednji žarki zahajočega poletnega solnca so žalostno obsevali križa dveh grobov, na katerih sta klečala mlad mož in žena, z povzdignjenimi rokami in solznimi očmi moleča k Bogu za dušni mir svojih pokojnikov.

V grobu sta počivala Vasili in Ivan — nad grobom sta jokala Nikolaj in Katarinica.

J. Levienik.

Novičar iz raznih krajev.

Vsled cesarskega sklepa od 9. t. m. je prišla nova, za vse dežele cesarstva veljavna postava zavolj popotnih listov (pôsov) na dan, po kateri bo ljudem, kateri potujejo po cesarstvu semtertje, potovanje zelo polajšano. Če je dosihmal kdo v drugo deželo potoval, postavimo, iz Krajnskega na Štajarsko, Horvaško, na Dunaj, v Prag in kamor koli po železnici peš ali kako drugač, je mogel zdaj tu zdaj tam popotni list kazati, podpisati dajati, ali če je v kako mesto prišel, kjer je kake dni ostal, je mogel c. k. policiji izročiti svoj popotni list. Vsega tega domačim po tej novi postavi v prihodnje ne bo več treba, dokler popotuje v deželah našega cesarstva ostanejo. Le kadar prestopijo domačo mejo, takrat je pregleda in podpisava popotnega lista treba. Mi domači, če potujemo po deželah našega cesarstva, ne bomo potrebovali za navadno nobenega potnega lista več, ampak le izkaznice (Legitimationskarte), katero nam bo na kmetih c. k. kantonska gosposka, v mestih pa c. k. policija za eno leto dala, na kateri bo zapisano ime popotnika, njegov stan, njegovo stanovanje in njegova starost, in za katero ne bo razun štampiljna nič plačati. S to izkaznico bo hodil domač človek po vseh deželah našega cesarstva kjer koli bo hotel brez pregledovanja in brez podpisovanja. Le če popotnik hoče kje ostati, se mora v mestih, kjer je c. k. policija, pri nji oglasiti, v krajih pa, kjer policije ni, pri županu tistega kraja ali kantonski gosposki oglasiti, da se za-nj vé. Zatega voljo se bojo napravile bukve, v ktere se bojo zapisovali ptujci in ktere bojo v vseh takih krajih, kjer več ljudi potuje, tudi v gostivnicah (oštarijah). Za ptujca veljá v vsakem kraji, vsak, kdor ni iz tiste soseske ali da saj tam za navadno ne stanuje. Te nove postave, po katerih ljudem ni treba več popotnega lista (posa), pa ne zadevajo še zmiraj veljavnih predpisov, po katerih morajo popotni pomagači (kseli) popotne bukvice, pohišni kramarji (hausirarji) pohiševanske liste imeti, pa tudi ne takih, ki so še podverženi vojaški službi, začasno odpuščeni iz vojaštva itd. Če pa se kak domač človek podá v unanje dežele čez mejo našega cesarstva, mora imeti po predpisu napravljeni popotni list. — Gospoda ministra grof Buol-Schauenstein in baron Bruk sta že Milan zapustila; odhod Nju Veličanstev iz Milana je še zmiraj na 5. marca določen. — Sliši se, da v kratkem bi utegnulo več novih postav sedaj na oklic priti, in med temi najpoprej postava zastran deželnega namestovavstva in pa nova občinska (srenjska) postava. Oklic nove postave za obertnike in rokodelce pa je ministerstvo zavolj mnogih protigovorov odložilo in jo hoče še le nek v 5 letih spet v pretres vzeti. — Vredbe turških zadev grejo že zelo h koncu; Rusi so Bolgrad zapustili, in za odškodnino besarabiško mesto Komrat v last dobili; Omer Bey je v imenu turške vlade Sulino posedel; le Moldava in Valahija niste še v redu. — Minister Palmerston je državnemu zboru odgovoril, da angleška vlada nič ne vé od perziško-rusovske zveze. — Vlada sv. Očeta papeža krepko na noge stopa tako imenovanim „zamaknjenim“. 8. dan t. m. je bil razglas general-komisarija sv. rimske inkvizicije po vseh ulicah v Rimu nabit, po katerem je neko 23 let staro deklet Katarina Fanelli iz Seze, h kateri je več let iz vseh krajev Laškega mnogo ljudstva kakor k svetnici romalo, ker jim je prerokovala, kri potila in več drugega uganjala, po gotovih pozvedah za goljufico in malopridno žensko spoznana in od sv. uradnice na 12 let v ječo obsojena. — Nekemu kmetu v Levi je bilo za 430 fl. bankovcov vkradenih, ki jih je imel skrite pod streho. Babjoverec, namesto da bi bil šel gosposki tatvino oznanit, gré v mesto, ter si kupi biser ali grolo (Perle) za 5 fl., polič prosá, funt prediva in pa novo čertalo. Biser in proso zavije v predivo in vse skupaj sožgè na čertalu, ker po neki vraži tat potem oslepí in mu obraz ko čeber oteče. 4 mesce že iše neumnež tatú — pa še ni zapazil slepca z zabuhlim obrazom in ga tudi nikoli ne bo.